200731001/00206-1/2026

Az Akadémiai Óvoda és Bölcsőde

BÖLCSŐDE SZAKMAI PROGRAMJA

Néphagyomány-éltető, természetközeli, családokkal együttműködő bölcsődei program

"A gyökerek persze
nem látszanak,
de tudod azok tartják a fát."

(görög költő)

Az intézmény neve: Akadémiai Óvoda és Bölcsőde

Telephely: 1022 Budapest Barsi u.3.

Elérhetőségek:

Telefon: +36 1 326-7780

e-mail: info@aob.hu

honlap: www.aob.hu

Fenntartó neve: Magyar Tudományos Akadémia

A Szakmai Program érvényessége: határozatlan idő

Főigazgató: Kertész Tímea

Bölcsődei szakmai vezető: Prekker Ilona

Tartalomjegyzék

1. A szakmai program alapadatai és jogszabályi háttere 5
1.1. Az ellátás legfontosabb adatai 5
1.2. A szakmai program jogszabályi és szakmai alapjai 5
1.3. A szakmai program célja, hatálya és érvényessége 6
2. Bölcsődénk bemutatása 6
2.1. Intézményünk és környezete 6
2.2. Az épület, a csoportszobák és a gondozási helyiségek 6
2.3. A terasz, az udvar és a kert 7
3. Szakmai hitvallásunk és helyi arculatunk 7
3.1. Gyermekképünk 7
3.2. Céljaink 8
3.3. Helyi programunk pillérei 8
4. A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei 8
4.1. A család rendszerszemléletű megközelítése 8
4.2. A koragyermekkori intervenciós szemlélet befogadása 8
4.3. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete 9
4.4. A kisgyermeki személyiség tisztelete 9
4.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe 9
4.6. A biztonság és a stabilitás megteremtése 9
4.7. A fokozatosság megvalósítása 9
4.8. Az egyéni bánásmód érvényesítése 9
4.9. A gondozás és a nevelés egysége 9
4.10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása 10
5. A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai 10
5.1. A családok támogatása és a szakmai kompetenciák kölcsönös tisztelete 10
5.2. Egészségvédelem és az egészséges életmód megalapozása 10
5.3. Az érzelmi és társas fejlődés támogatása 11
5.4. A megismerési folyamatok fejlődésének támogatása 11
6. A bölcsődei nevelés-gondozás fő helyzetei és tevékenységei 11
6.1. Tanulás a bölcsődei mindennapokban 11
6.2. Gondozás és gyermekélelmezés 11
6.3. Játék 12
6.4. Mozgás 12
6.5. Mondóka, ének és zenei élmények 12
6.6. Vers és mese 13
6.7. Alkotó tevékenységek 13
6.8. Egyéb, közös tevékenységek 14
7. Néphagyomány-éltető és természetközeli programunk 14
8. A bölcsődei nevelés-gondozás megszervezésének feltételei 15
8.1. Személyi feltételek és szakmai együttműködés 15
8.2. A „saját kisgyermeknevelő"-rendszer 15
8.3. A gyermekcsoportok szervezése 15
8.4. Tárgyi feltételek 16
8.5. Napirend 16
9. A bölcsőde–óvoda átmenet és felmenő rendszerünk 17
10. A családokkal való kapcsolattartás és támogatás formái 17
10.1. Családlátogatás 17
10.2. Szülővel történő fokozatos befogadás 18
10.3. Napi kapcsolattartás 18
10.4. Egyéni beszélgetés és fogadóóra 18
10.5. Szülőcsoportos beszélgetések 18
10.6. Szülői értekezlet 19
10.7. Nyílt délutánok, családi napok és közös programok 19

10.8. Elektronikus tájékoztatás 19
11. Intézményi és szakmai kapcsolatrendszerünk 19
11.1. Intézményen belüli együttműködés 19
11.2. Külső szakmai kapcsolatok 20
12. Gyermekvédelem, fejlődési eltérések jelzése és jogérvényesítés 20
12.1. Gyermekvédelmi feladatok 20
12.2. A fejlődési eltérések észlelése 20
12.3. Gyermeki jogok és panaszkezelés 21
13. Gyermekbalesetek és rosszullétek esetén követendő eljárás 21
14. Szakmai dokumentáció 21
15. A szakmai munka fejlesztése és ellenőrzése 22
16. Alapellátáson túli szolgáltatások 22
17. A szakmai program felülvizsgálata és módosítása 23
18. Felhasznált szakmai források 23
19. Mellékletek és kapcsolódó dokumentumok 23
19.1. A szakmai programhoz csatolandó mellékletek ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
19.2. Kapcsolódó intézményi dokumentumok 23
20. Legitimációs záradék 24

1. A szakmai program alapadatai és jogszabályi háttere

1.1. Az ellátás legfontosabb adatai

Az Akadémiai Óvoda és Bölcsőde többcélú, közös igazgatású köznevelési és gyermekjóléti intézmény. Bölcsődei intézményegységünk a 1022 Budapest, Barsi utca 3. szám alatti telephelyen, három – Pipacs, Tulipán és Kamilla – csoportban biztosít napközbeni ellátást. A férőhelyek száma 40, az ellátási terület országos. A bölcsőde munkanapokon 7.30 és 17.30 óra között fogadja a gyermekeket.

A felvétel alsó korhatára 18 hónap. A bölcsődei ellátás időtartamára, valamint annak meghosszabbítására a mindenkor hatályos jogszabályok és az intézmény igénybevételi rendje irányadó.

1.2. A szakmai program jogszabályi és szakmai alapjai

Szakmai programunk a mindenkor hatályos jogszabályokra, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjára, továbbá az intézmény alapító okiratára és belső szabályozó dokumentumaira épül. Munkánk során különösen az alábbi szabályozásokat vesszük figyelembe:

- Magyarország Alaptörvénye;
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény;
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények és személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet;
- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet;
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igényléshez felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet;
- a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet;
- az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete, valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény;
- az Akadémiai Óvoda és Bölcsőde alapító okirata, szervezeti és működési szabályzata, házirendje és mindenkor hatályos igénybevételi rendje.

A jogszabályok és belső szabályozók változását folyamatosan figyelemmel kísérjük. A szakmai program rendelkezéseit minden esetben a hatályos előírásokkal összhangban alkalmazzuk.

1.3. A szakmai program célja, hatálya és érvényessége

A szakmai program bemutatja bölcsődénk szakmai értékeit, céljait, működésének sajátosságait, a nevelés-gondozás alapelveit és helyi gyakorlatát. Közös szakmai keretet ad a bölcsődei munkatársak számára, ugyanakkor a családok és partnereink számára is átláthatóvá teszi, milyen szemléletben dolgozunk.

A dokumentum személyi hatálya kiterjed a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekekre, törvényes képviselőikre, valamint az intézmény valamennyi, a bölcsődei feladatellátásban részt vevő munkatársára. Területi hatálya a bölcsőde teljes működési területére, az intézményen kívül szervezett bölcsődei programokra és az ezekhez kapcsolódó szakmai együttműködésekre is kiterjed.

A szakmai program a fenntartói jóváhagyást követően lép hatályba, és határozatlan időre szól.

2. Bölcsődénk bemutatása

2.1. Intézményünk és környezete

Intézményünkben 1995 óta működik bölcsődei ellátás. Az 1980-ban átadott, folyamatosan karbantartott épület Buda csendes, jó levegőjű részén, nagy, ősfás kertben áll. A bölcsőde és az óvoda közös épületben, egymás szakmai munkáját megismerve és támogatva működik.

Arra törekszünk, hogy a ránk bízott gyermekek biztonságos, szeretetteljes és szakmailag tudatos környezetben élhessék meg a kisgyermekkor mindennapjait. A családias légkör, a személyes figyelem, a természet közelsége, a néphagyományok élményszerű jelenléte, valamint a bölcsőde és az óvoda közötti folytonosság helyi programunk meghatározó elemei.

2.2. Az épület, a csoportszobák és a gondozási helyiségek

Csoportszobáink világosak, nagy ablakfelületeik természetes megvilágítást és rendszeres szellőztetési lehetőséget biztosítanak. A helyiségek klimatizáltak, a téli időszakban pedig párologtatók használatával segítjük a megfelelő páratartalom fenntartását. Minden csoportszobában a gyermekek magasságához igazodó nagyméretű tükör és parajdi sófal található.

A berendezést a gyermekek életkorához, létszámához és aktuális szükségleteihez igazítjuk. A bútorok és játékeszközök elhelyezése biztonságos, átlátható, és támogatja az önálló választást. A kézműves tevékenységekhez, a természetes tapasztalatszerzéshez és az évkör projektjeihez kapcsolódó eszközök is jól hozzáférhető helyet kapnak.

Az öltözőkben a gyermekek váltóruhája, cserecipője és személyes holmija saját jelükkel ellátott helyen található. A fürdőszobák kialakítása segíti az önállósodást és a higiénés szokások

fokozatos elsajátítását. A gyermekek saját jelükkel ellátott törölközőt és fésűt használnak; a WC-k elválasztása biztosítja intimitásuk tiszteletben tartását.

Ha az időjárás nem teszi lehetővé a szabadtéri tartózkodást, jól felszerelt tornaszobánk kínál változatos mozgáslehetőségeket. A helyiség és eszközei a kisgyermekek biztonságos, örömteli, életkorukhoz igazodó mozgását szolgálják.

2.3. A terasz, az udvar és a kert

A csoportokhoz kapcsolódó terasz és a tágas, ősfás udvar a mindennapi levegőzés, a szabad játék, a mozgás és a természet közvetlen megtapasztalásának színtere. Az udvaron többek között homokozásra, csúszdázásra, pancsolásra, valamint változatos nagymozgásos játékokra nyílik lehetőség.

Néphagyomány-éltető és természetközeli szemléletünk részeként a gyermekekkel közösen, életkorukhoz igazodó kerti tevékenységeket végzünk. A magaságyásokban nevelt zöldségeket és fűszernövényeket gondozzuk, majd lehetőség szerint közösen felhasználjuk, megkóstoljuk. A kerti tevékenységek az évszakok változásához és a gyermekek érdeklődéséhez kapcsolódnak.

A játékeszközök kiválasztásakor szakmai, biztonsági és egészségügyi szempontokat egyaránt figyelembe veszünk. Előnyben részesítjük az intézmény arculatához illeszkedő természetes anyagokat. Az udvari eszközöket rendszeresen ellenőrizzük, karbantartjuk és lehetőségeink szerint folyamatosan fejlesztjük.

3. Szakmai hitvallásunk és helyi arculatunk

3.1. Gyermekképünk

A kisgyermeket önálló személyiségnek, kompetens, kíváncsi és kapcsolatokra nyitott embernek tekintjük. Fejlődése egyéni ütemben halad, ezért nem siettetjük, nem hasonlítjuk másokhoz, hanem megfigyeléseinkre támaszkodva biztosítjuk számára azokat a feltételeket, amelyek között saját kezdeményezései kibontakozhatnak.

Hisszük, hogy a korai években átélt érzelmi biztonság, a megbízható felnőttkapcsolatok, a szabad játék és az önálló próbálkozások tisztelete hosszú távon meghatározza a személyiség alakulását. Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik bizalommal fordulnak a világ felé, örömmel tevékenykednek, képesek kapcsolatot teremteni, és életkoruknak megfelelően egyre önállóbbá válnak.

3.2. Céljaink

Célunk, hogy minden gyermek szeretetteljes, elfogadó, kiszámítható és szakmailag igényes környezetben kapjon lehetőséget harmonikus testi, érzelmi, társas és értelmi fejlődésére. A gyermekek egyéni szükségleteire, meglévő képességeire és érdeklődésére építünk, miközben fokozatosan támogatjuk önállósodásukat, kommunikációjukat, mozgásukat, társas tapasztalataikat és a környezethez való pozitív viszonyukat.

A családi nevelést tiszteletben tartva, azt kiegészítve dolgozunk. A szülők gyermekükről szóló ismereteit és a kisgyermeknevelők szakmai kompetenciáját egymást kiegészítő értéknek tekintjük. Közös célunk minden helyzetben a gyermek biztonsága és fejlődése.

3.3. Helyi programunk pillérei

- a családias légkör és a személyi állandóság;
- a gyermekek egyéni ritmusának és önálló kezdeményezéseinek tisztelete;
- a természetközeli tapasztalatszerzés és a természetes anyagok használata;
- az évkörhöz kapcsolódó néphagyomány-éltető projektek;
- az indirekt, önkéntes bekapcsolódást kínáló kezdeményezések;
- a bölcsőde és az óvoda közötti felmenő rendszer, valamint a közösen megvalósított projektek;
- a szakemberek közötti együttműködés, belső tudásmegosztás és folyamatos szakmai fejlődés.

4. A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei

Az országos alapprogram alapelveit saját intézményi gyakorlatunkban az alábbiak szerint valósítjuk meg.

4.1. A család rendszerszemléletű megközelítése

A gyermek fejlődését családi kapcsolataival és élethelyzetével együtt értelmezzük. A családok különböző értékeket, szokásokat és tapasztalatokat hoznak magukkal; ezeket megismerjük és tiszteletben tartjuk, miközben a gyermek bölcsődei ellátását szakmai szempontok szerint szervezzük.

4.2. A koragyermekkori intervenciós szemlélet befogadása

A fejlődés támogatását tág értelemben vett megelőző és segítő tevékenységnek tekintjük. A kisgyermeknevelők rendszeresen megfigyelik a gyermekeket, és a fejlődésükben észlelt eltéréseket szakmai felelősséggel jelzik. Szükség esetén, a szülő tájékoztatásával és bevonásával kezdeményezzük a megfelelő szakemberrel való kapcsolatfelvételt.

4.3. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A bölcsőde a családi nevelésre épít, azt kiegészíti, és a napközbeni ellátás idején biztonságos, következetes szakmai keretet biztosít. Törekszünk arra, hogy a gyermek számára a két nevelési színtér között érthető és elfogadható összhang alakuljon ki.

4.4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

Minden gyermeket egyedi, megismételhetetlen személyiségként fogadunk el. Tiszteletben tartjuk emberi méltóságát, testi és lelki határait, jelzéseit, választásait és egyéni fejlődési ütemét. A nevelés-gondozás során életkorának megfelelően bevonjuk az őt érintő helyzetekbe, és elegendő időt adunk válaszaira, próbálkozásaira.

4.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A kisgyermeknevelő személyisége, érzelmi elérhetősége, kommunikációja és szakmai kultúrája alapvetően hat a gyermek közérzetére és fejlődésére. Munkatársainktól nyugodt, elfogadó, következetes, hiteles jelenlétet és folyamatos szakmai önreflexiót várunk. A gyermekkel való kapcsolatban a gyengédség és a tisztelet a szakmai tudatossággal együtt jelenik meg.

4.6. A biztonság és a stabilitás megteremtése

A személyi és tárgyi állandóság, a jól követhető napirend, az ismerős terek, szokások és rítusok érzelmi kapaszkodót jelentenek. A saját kisgyermeknevelő kiemelt szerepe mellett arra törekszünk, hogy a gyermek az őt körülvevő többi felnőttet is megismerje és bizalommal fogadja.

4.7. A fokozatosság megvalósítása

Az új helyzeteket, változásokat és elvárásokat a gyermek teherbírásához igazodva, lépésről lépésre vezetjük be. A fokozatosság különösen fontos a befogadás, a gondozási helyzetek átvétele, az önállósodás, a csoportváltás és az óvodába lépés során.

4.8. Az egyéni bánásmód érvényesítése

A gyermekek életkora, fejlettsége, temperamentuma, kommunikációja, családi szokásai és aktuális állapota különböző. A csoport közös rendjén belül ezekhez az egyéni sajátosságokhoz igazítjuk a gondozást, a segítségnyújtást, a kezdeményezéseket és az elvárásokat.

4.9. A gondozás és a nevelés egysége

A gondozási helyzetek nem pusztán a testi szükségletek kielégítését szolgálják. Az öltözés, tisztálkodás, étkezés és pihenés során bensőséges kapcsolat, kommunikáció, együttműködés és

tanulás valósul meg. A nyugodt, személyes gondozás ezért a bölcsődei nevelés egyik legfontosabb színtere.

4.10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

Olyan környezetet teremtünk, amelyben a gyermek átélheti az „én csinálom" örömét. Biztatjuk önálló próbálkozásait, és csak annyi segítséget adunk, amennyire valóban szüksége van. A felnőtt megerősítő figyelme, a szabad választás és a cselekvés eredményének megtapasztalása erősíti a gyermek önbizalmát és megismerési kedvét.

5. A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai

5.1. A családok támogatása és a szakmai kompetenciák kölcsönös tisztelete

A bölcsőde a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézményként jelentős szerepet tölthet be a szülői kompetencia megerősítésében. A támogatás alapja a család erősségeinek, értékeinek és meglévő erőforrásainak megismerése, valamint a pozitívumok megerősítése.

A gyermek harmonikus fejlődésének alapvető feltétele a családi és a bölcsődei nevelés összhangja, valamint a szülők és a kisgyermeknevelők közötti, kölcsönös bizalmon alapuló, konstruktív partneri kapcsolat. Az egyenrangú együttműködés ugyanakkor nem jelenti a szerepek és a kompetenciák azonosságát.

A kisgyermeknevelő megfelelő szakképzettséggel, szakmai tudással és tapasztalattal rendelkező szakember, aki felelősséggel alakítja a bölcsődei nevelés-gondozás folyamatát.

Az eredményes együttműködéshez elengedhetetlen, hogy a szülők bizalommal forduljanak a kisgyermeknevelőhöz, elfogadják és tiszteletben tartsák szakmai kompetenciáját, valamint együttműködően viszonyuljanak az általa képviselt szakmai szempontokhoz. A kisgyermeknevelő a családok egyéni helyzetét és igényeit figyelembe véve közvetíti a koragyermekkori fejlődéssel és neveléssel kapcsolatos ismereteket.

5.2. Egészségvédelem és az egészséges életmód megalapozása

A gyermekek testi és lelki egészségét a biztonságos, tiszta, nyugodt környezet, a megfelelő higiénés feltételek, a szükségletekhez igazodó gondozás, az életkornak megfelelő táplálkozás, a pihenés, a szabad játék és a mindennapos mozgás együttesen szolgálja.

A napirendet úgy szervezzük, hogy a gyermekek rendszeresen tartózkodhassanak a teraszon és az udvaron. Az időjáráshoz igazodó öltözködés, a levegőzés, a mozgás és a fokozatosan kialakuló higiénés szokások a mindennapok természetes részei. A gyermekek egészségi

állapotában vagy fejlődésében tapasztalt változásokat megfigyeljük, dokumentáljuk, és szükség esetén jelezzük a szülőnek.

5.3. Az érzelmi és társas fejlődés támogatása

Az érzelmi biztonság alapja a kiszámítható, elfogadó felnőttkapcsolat. A gyermek érzéseit és jelzéseit komolyan vesszük, megnevezzük és segítjük azok szabályozását. A konfliktusokat nem büntetéssel, hanem nyugodt jelenléttel, határtartással, a másik gyermek szempontjainak közvetítésével és életkorhoz illő megoldásokkal kísérjük.

A közös játékok, az egymás melletti tevékenykedés és a mindennapi élethelyzetek fokozatosan segítik a társas szabályok, a várakozás, az együttműködés és az egymásra figyelés megtapasztalását. A gyermekeket nem kényszerítjük közös tevékenységre; a közösséghez saját tempójukban kapcsolódhatnak.

5.4. A megismerési folyamatok fejlődésének támogatása

A kisgyermek természetes kíváncsiságára, mozgására, játékára és utánzására építünk. Változatos, felfedezésre ösztönző környezetet biztosítunk, amelyben próbálkozhat, összefüggéseket tapasztalhat meg, kérdezhet, utánozhat és ismételhet. A kisgyermeknevelő figyelemmel követi érdeklődését, szavakkal kíséri tapasztalatait, és a megfelelő pillanatban új lehetőséget kínál anélkül, hogy átvenné a tevékenység irányítását.

6. A bölcsődei nevelés-gondozás fő helyzetei és tevékenységei

6.1. Tanulás a bölcsődei mindennapokban

A bölcsődés gyermek tanulása elsősorban spontán, utánzásra, cselekvésre, ismétlésre és személyes tapasztalatszerzésre épül. A tanulás nem elkülönített foglalkozás, hanem jelen van a játékban, a gondozásban, a mozgásban, a kommunikációban, a társas helyzetekben és az évkör projektjeiben.

A kisgyermeknevelő megfigyelései alapján teremti meg a továbblépés lehetőségét. Kérdéseivel, megnevezéseivel, mintájával és a környezet tudatos alakításával támogat, de nem sietteti a gyermeket és nem vár el egységes teljesítményt.

6.2. Gondozás és gyermekélelmezés

A gondozás során a gyermek és a kisgyermeknevelő között személyes, bensőséges együttműködés alakul ki. A felnőtt előre jelzi, mi fog történni, figyel a gyermek válaszaira, lehetőséget ad az aktív részvételre, és az önállósodás aktuális szintjéhez igazítja segítségét. A

nyugodt gondozás elegendő időt, személyi állandóságot és összehangolt munkaszervezést kíván.

A bölcsődei étkezések során életkoruknak megfelelő, változatos és kiegyensúlyozott étrendet biztosítunk a gyermekek számára. Fontosnak tartjuk, hogy az étkezés nyugodt, örömteli és esztétikus környezetben valósuljon meg. Figyelembe vesszük az egyéni szükségleteket és a fokozatosság elvét, miközben támogatjuk az önálló étkezési szokások és a kulturált viselkedés alakulását.

6.3. Játék

A szabad játék a kisgyermek legfontosabb tevékenysége, fejlődésének és tapasztalatszerzésének alapvető közege. A napirendben hosszú, lehetőség szerint megszakítás nélküli időt biztosítunk hozzá. A csoportszobák, a terasz és az udvar eszközei változatos érzékszervi, mozgásos, konstruáló, utánzó és szerepjátékos tapasztalatokat kínálnak.

A kisgyermeknevelő jelen van, elérhető és érdeklődő, de csak a gyermek igénye szerint kapcsolódik be. Szükség esetén mintát, ötletet, eszközt vagy segítséget kínál, gondoskodik a biztonságról és a játék nyugalmáról, miközben tiszteletben tartja a gyermek saját elképzeléseit.

6.4. Mozgás

A mozgás örömforrás, az önállósodás, a testséma, az egyensúly, a térbeli tájékozódás és az önbizalom fejlődésének fontos alapja. A gyermekek számára a csoportszobában, a tornaszobában, a teraszon és az udvaron is biztosítjuk a szabad, spontán mozgás lehetőségét.

A környezetet úgy alakítjuk, hogy különböző nehézségű, biztonságosan kipróbálható mozgáshelyzeteket kínáljon. Nem siettetjük a mozgásfejlődést és nem várunk el a gyermek fejlettségét meghaladó teljesítményt; saját próbálkozásait figyeljük, bátorítjuk és szükség esetén segítjük.

6.5. Mondóka, ének és zenei élmények

A mondókázás, éneklés és ritmikus játék örömet ad, erősíti az érzelmi kapcsolatot, támogatja a beszéd, a ritmusérzék, a figyelem és az emlékezet fejlődését. Elsősorban a kisgyermeknevelő élő énekére, hangjára, mozdulataira és személyes jelenlétére építünk.

A népi mondókák, ölbeli játékok, gyermekdalok és igényesen választott kortárs zenei anyagok egyaránt helyet kapnak. Az évkörhöz kapcsolódó projektek során tudatosan választunk olyan dalokat és mondókákat, amelyek az adott időszak élményeihez illeszkednek. A kezdeményezések rövidek, játékosak és önkéntesen követhetők.

6.6. Vers és mese

A vers és a mese a kisgyermek érzelmi, nyelvi, értelmi és társas fejlődésének fontos forrása. A ritmus, a hangzás, a képek és a történetek biztonságos keretet adnak az élmények feldolgozásához, gazdagítják a szókincset, a képzeletet és a világról szerzett ismereteket. A mesélés, verselés és képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, amelyben a kisgyermeknevelő teljes figyelmével fordul a gyermek felé.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a kisgyermeknevelő előadásmódjának. A hiteles hang, a beszéd dallama és ritmusa, a tekintet, a mimika, a gesztusok, valamint a gyermek reakcióihoz igazodó tempó teszi élővé a közös élményt. Munkatársaink gazdag mesepedagógiai módszertárral dolgoznak: az élőszavas mesélés, a bábozás, a tárgyakkal kísért történetmondás, a képeskönyvek és más szemléltető eszközök a helyzethez és a gyermekek igényeihez igazodva jelennek meg.

A népi és a kortárs gyermekirodalom egymást kiegészítve van jelen. Az egyéni érdeklődésből és a pillanatnyi érzelmi szükségletekből kiinduló választások mellett a néphagyomány-éltető, évkörhöz kapcsolódó projektekhez is tudatosan keresünk verseket, meséket, mondókákat és történeteket. Ezeket a gyermekek érdeklődésére építve, indirekt módon visszük be a csoport életébe, és szívesen ismételjük mindaddig, amíg örömet jelentenek számukra.

6.7. Alkotó tevékenységek

Az alkotó tevékenységekben az öröm forrása maga a cselekvés: a nyomhagyás, az anyagok megtapasztalása, az érzelmek kifejezése és az önálló próbálkozás. Nem az elkészült produktumot, hanem a gyermek érdeklődését, felfedezőkedvét és saját megoldásait tekintjük elsődlegesnek. A bekapcsolódás minden esetben önkéntes.

A kisgyermeknevelő biztonságos, életkorhoz illő eszközöket, elegendő időt és nyugodt környezetet biztosít. Megmutatja az egyes technikák és eszközök használatát, majd a gyermek pillanatnyi igényéhez igazodva nyújt segítséget. A gyermek alkotását elismeréssel és tisztelettel fogadja, anélkül, hogy mintához vagy felnőtt elváráshoz igazítaná.

A firkálás, festés, ujjfestés, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés és nyomdázás mellett néphagyomány-éltető szemléletünkhöz kapcsolódva gyakran használunk természetes anyagokat is. A termések, levelek, ágak, gyapjú, fa, agyag és más természetes alapanyagok gazdag érzékszervi tapasztalatot kínálnak, miközben közel hozzák a gyermekekhez a természet változásait és a hagyományos tevékenységek világát.

6.8. Egyéb, közös tevékenységek

A mindennapi élethez és a környezet megismeréséhez kapcsolódó közös tevékenységekben a gyermekek átélhetik az „én csinálom", az együttesség és a hasznosság örömét. Ilyen lehet például a babafürdetés, a virágöntözés, az őszi levelek gereblyézése, a növények gondozása, a gyümölcssaláta készítése vagy az ünnepi készülődés egy-egy egyszerű mozzanata.

A kisgyermeknevelő életkorhoz illő, biztonságos részvételi lehetőséget kínál, és szavakkal is kíséri az eseményeket. A gyermek bármikor bekapcsolódhat, és bármikor kiléphet; a tevékenység nem válhat kötelező feladattá. Ezek a helyzetek természetes módon segítik az együttműködést, az ok-okozati összefüggések felismerését, a felelősség és a környezetről való gondoskodás első tapasztalatait.

7. Néphagyomány-éltető és természetközeli programunk

Néphagyomány-éltető szemléletünk nem különálló foglalkozásokban, hanem a bölcsődei mindennapok egészében jelenik meg. A projektek az évkör változásaihoz, a természet megfigyelhető jelenségeihez, a jeles napokhoz és a gyermekek aktuális élményeihez kapcsolódnak. A hagyományokat életkorhoz illő, cselekvéses és örömteli tapasztalatokon keresztül közelítjük meg.

A projektek a játékban, a mondókákban és énekekben, a versekben és mesékben, a zenei és mozgásos élményekben, az alkotó tevékenységekben, valamint a kerti és mindennapi élethelyzetekben válnak megtapasztalhatóvá. Az anyagok, eszközök és művek kiválasztása tudatosan kapcsolódik az adott projekt témájához, miközben épít a gyermekek érdeklődésére, élményeire és kezdeményezéseire.

A kezdeményezések indirekt módon, játékosan jelennek meg. A gyermekek érdeklődésük, egyéni fejlettségük és saját tempójuk szerint kapcsolódhatnak be, részvételük minden esetben önkéntes. Célunk nem ismeretek közvetlen átadása vagy kész produktum létrehozása, hanem az élményszerzés, a közös tevékenykedés öröme, a természethez és a hagyományokhoz fűződő pozitív érzelmi kapcsolat megalapozása.

A projektek tervezésénél a kisgyermeknevelők közösen gondolkodnak, tapasztalataikat megosztják, és az óvodai intézményegységgel is összehangolják az egymásra épülő tartalmakat. Így a néphagyomány-éltetés a bölcsőde és az óvoda közötti szakmai folytonosságot is erősíti.

8. A bölcsődei nevelés-gondozás megszervezésének feltételei

8.1. Személyi feltételek és szakmai együttműködés

A bölcsődei feladatellátás személyi feltételeit a mindenkor hatályos jogszabályok és az intézmény szervezeti rendje szerint biztosítjuk. A gyermekek közvetlen nevelését-gondozását szakképzett kisgyermeknevelők végzik, munkájukat bölcsődei dajkák segítik. A bölcsődei szakmai vezető felel a szakmai munka szervezéséért, összehangolásáért és ellenőrzéséért.

Az intézmény közös igazgatásából adódóan a bölcsődei és óvodai szakemberek rendszeresen egyeztetnek. A felmenő rendszerben részt vevő óvodapedagógus plusz szakemberként kapcsolódik a bölcsődei csoport munkájához; jelenléte nem helyettesíti a kisgyermeknevelők jogszabályban meghatározott feladatait és felelősségét.

8.2. A „saját kisgyermeknevelő"-rendszer

A „saját kisgyermeknevelő"-rendszer a személyi állandóság, az érzelmi biztonság és a stabilitás megteremtését szolgálja. A csoport gyermekeinek egy része közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz tartozik. A saját kisgyermeknevelő kiemelt szerepet vállal a befogadásban, és lehetőség szerint a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ő marad a gyermek elsődleges kisgyermeknevelője.

Fokozott figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, ismeri egyéni igényeit, szokásait és jelzéseit, számon tartja fejlődésének fontosabb állomásait, valamint vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt. Munkája során a korosztály életkori sajátosságaihoz igazodó megfigyelési módszereket és fejlődési skálákat alkalmaz.

A rendszer nem jelent kizárólagos kapcsolatot. A befogadást követően fontosnak tartjuk, hogy a gyermek saját tempójában biztonságos, bizalmi kapcsolatot alakítson ki az őt körülvevő többi kisgyermeknevelővel is. Családias működésünk része, hogy „mindenki ismer mindenkit": a gyermekek bizalommal fogadják az ismerős felnőtteket, a szakemberek pedig ismerik a gyermekek alapvető szükségleteit, szokásait és egyéni jelzéseit.

8.3. A gyermekcsoportok szervezése

A gyermekcsoportok létszámát a mindenkor hatályos jogszabályok határozzák meg. Az előírt maximális létszámot nem lépjük túl, mert a megfelelő felnőtt–gyermek arány a személyes figyelmet biztosító, biztonságos és minőségi nevelés-gondozás alapfeltétele.

A három csoport közül jellemzően az egyikbe vesszük fel a legkisebb, 18 hónapos kort betöltött gyermekeket. Ez általában életkor szerint homogén, úgynevezett „kis bölcsis" csoport, amelyben a gyermekek várhatóan két nevelési évet töltenek. A következő nevelési évben ez a

közösség „nagy bölcsis" csoportként működik tovább, így a gyermekek megszokott társaikkal és kisgyermeknevelőikkel maradhatnak.

A harmadik csoportba jellemzően a nevelési év kezdetén felvett, idősebb gyermekek kerülnek. Ennek összetétele rendszerint vegyesebb: a nevelési év végén a gyermekek egy része óvodába lép, mások további egy évig bölcsődésként maradnak.

Ez a gyakorlat nem merev rendszer. A csoportok tényleges összetételét minden nevelési évben a jelentkezők száma és életkora, a már bölcsődébe járó gyermekek további ellátási szükséglete, a közösségek folyamatossága, valamint a nemek aránya alapján alakítjuk ki.

A csoportszervezésben azonos korosztályba tartozónak tekintjük azokat a gyermekeket, akik ugyanabban a nevelési évben kezdik meg kötelező óvodai nevelésüket. Emiatt egy előző év szeptemberében és a következő év augusztusában született gyermek között közel egy év korkülönbség lehet, mégis ugyanahhoz az óvodába lépő korosztályhoz tartozhatnak. A korosztály meghatározásánál tehát nem önmagában a születési év vagy a hónapokban kifejezett életkor, hanem a várható közös óvodakezdés is meghatározó.

8.4. Tárgyi feltételek

A tárgyi környezetet a gyermekek biztonságához, életkorához, létszámához és aktuális szükségleteihez igazítjuk. A csoportszobák, gondozási helyiségek, a terasz, az udvar és a tornaszoba kialakításának helyi sajátosságait a 2. fejezet mutatja be. Az eszközök állapotát rendszeresen ellenőrizzük, a szükséges javításról, pótlásról és fejlesztésről gondoskodunk.

8.5. Napirend

A jól szervezett napirend kiszámítható, ugyanakkor rugalmas keretet ad a bölcsődei mindennapoknak. Az események rendszeresen ismétlődő rendje segíti a gyermekek tájékozódását, erősíti biztonságérzetüket és támogatja önállósodásukat. A napirend nem merev időbeosztás: alkalmazkodik a gyermekek egyéni igényeihez, szükségleteihez és pillanatnyi állapotához.

Úgy szervezzük a csoport életét, hogy a gyermekeknek ne kelljen szükségtelenül várakozniuk, a gondozási helyzetek nyugodtan, elegendő idő biztosításával valósulhassanak meg, és a szabad játék folyamatossága lehetőség szerint megmaradjon. Az egyes csoportok napirendjét a gyermekek életkora, fejlettsége, otthoni életritmusa, az évszak, az időjárás és az aktuális létszám figyelembevételével alakítjuk ki.

A megvalósítás fontos feltétele a személyi állandóság, a saját kisgyermeknevelő-rendszer, a megfelelő tárgyi környezet, valamint a kisgyermeknevelők és a bölcsődei dajka összehangolt munkája. Az étkezések a csoport szervezett, nyugodt rendjébe illeszkednek.

9. A bölcsőde–óvoda átmenet és felmenő rendszerünk

Felmenő rendszerünk célja, hogy a bölcsődéből az óvodába történő átmenet a gyermekek számára minél természetesebb és biztonságosabb legyen. Ennek keretében az óvodapedagógus már a bölcsődei időszakban bekapcsolódik a csoport életébe, megismeri a gyermekeket, egyéni sajátosságaikat, fejlődésük ütemét és a bölcsődei szokásokat. Optimális esetben ezt követően óvodapedagógusként, egészen az iskolakezdésig kíséri a csoportjába kerülő gyermekeket.

A bölcsődei csoportban az óvodapedagógus nem a kisgyermeknevelők helyett, hanem mellettük, többletszemélyként van jelen. A kisgyermeknevelők munkáját kiegészítve kapcsolódik be a mindennapokba, miközben fokozatosan alakítja ki kapcsolatát a gyermekekkel. Ez a többlet szakmai jelenlét kifejezetten a felmenő rendszer bölcsődei szakaszához kapcsolódik. Az óvodába lépést követően a csoport az óvodai feladatellátás rendje szerint, két óvodapedagógussal és egy dajkával működik tovább.

Az óvodapedagógus korai jelenléte érzelmi biztonságot nyújt, és csökkenti az intézményegységek közötti váltással járó bizonytalanságot. Az óvodapedagógus számára lehetőséget teremt arra, hogy a korai, különösen érzékeny életszakaszban ismerje meg a gyermekek fejlődését és egyéni szükségleteit, majd ezekre a tapasztalatokra később is építsen.

A közös munka a bölcsődei és óvodai nevelési szemlélet összehangolását, a szakmai tanulást és a kölcsönös kompetenciatiszteletet is erősíti. A bölcsőde és az óvoda közös, az évkör mentén szerveződő projektjei tartalmi folytonosságot teremtenek, miközben minden intézményegység megőrzi saját korosztályának megfelelő módszereit.

10. A családokkal való kapcsolattartás és támogatás formái

A családokkal való kapcsolat alapja a kölcsönös tisztelet, a hiteles tájékoztatás és a gyermek érdekét szolgáló együttműködés. Az egyes kapcsolattartási formák más-más célt szolgálnak; a napi rövid információcserétől a részletes szakmai megbeszélésekig egymást kiegészítve alkalmazzuk őket.

10.1. Családlátogatás

A családlátogatás nem általánosan alkalmazott, kötelező elem. Intézményünk indokolt esetben, a családdal történő előzetes egyeztetés és annak beleegyezése alapján él ezzel a lehetőséggel.

Célja a gyermek és családja otthoni környezetben történő alaposabb megismerése, az egyéni szükségletek feltérképezése vagy a befogadási folyamat támogatása.

10.2. Szülővel történő fokozatos befogadás

A szülővel történő fokozatos befogadás szakmailag megtervezett folyamat, amelyet a kisgyermeknevelő a gyermek egyéni szükségleteinek és reakcióinak figyelembevételével szervez és irányít. A folyamat lépéseit, a szülő jelenlétének időtartamát és a gondozási helyzetek fokozatos átvételét a kisgyermeknevelő szakmai szempontok alapján alakítja, folyamatosan egyeztetve a szülővel.

Az anya, az apa vagy más közeli családtag jelenléte kezdetben érzelmi biztonságot ad a gyermeknek, és segíti a kisgyermeknevelővel való bizalmi kapcsolat kialakulását. A szülő együttműködésével és a kisgyermeknevelő iránymutatásainak elfogadásával támogatja gyermeke biztonságos befogadását.

10.3. Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás a szülő és a kisgyermeknevelő közötti rövid, kölcsönös tájékoztatást szolgálja. Ennek során megosztják egymással a gyermek közérzetére, érzelmi állapotára, hangulatára, valamint az őt érintő fontosabb eseményekre és változásokra vonatkozó információkat. A röviden megfogalmazható egyéni kérések jelzésére szintén ezekben a helyzetekben nyílik lehetőség.

A kommunikációt nyitott, bizalomteljes és tárgyszerű hangvétel jellemzi. A nehézségekről és kedvezőtlen eseményekről is tényszerű, a gyermek érdekeit és a szakmai etikai szabályokat szem előtt tartó tájékoztatást adunk. A hosszabb vagy érzékenyebb megbeszélést igénylő kérdések tisztázására előre egyeztetett időpontot biztosítunk.

10.4. Egyéni beszélgetés és fogadóóra

Az egyéni beszélgetés vagy előre egyeztetett fogadóóra a gyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást, illetve a hosszabb megbeszélést igénylő nevelési vagy szervezési kérdések átgondolását szolgálja. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődei szakmai vezető vagy a főigazgató. A kisgyermeknevelő szakmai kompetenciáján túlmutató kérdésben a megfelelő szakember bevonását javasoljuk.

10.5. Szülőcsoportos beszélgetések

Intézményünk nevelési évenként legalább három alkalommal szervez szülőcsoportos beszélgetést. A témákat a gyermekcsoport aktuális helyzetéhez, a gyermekek életkori

sajátosságaihoz és a szülőket foglalkoztató nevelési kérdésekhez igazítjuk. A beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülők részvétele önkéntes.

Az alkalmak önállóan vagy más szülői programhoz, például szülői értekezlethez vagy nyílt délutánhoz kapcsolódva is megszervezhetők. A megtartott beszélgetések időpontját és témáját röviden dokumentáljuk.

10.6. Szülői értekezlet

A szülői értekezlet az intézmény egészét vagy az adott gyermekcsoportot érintő tájékoztatás, egyeztetés és közös gondolkodás fóruma. Bölcsődénk félévenként egy alkalommal, tehát nevelési évenként két szülői értekezletet tart. Rendkívüli vagy különösen indokolt esetben további alkalom is összehívható.

10.7. Nyílt délutánok, családi napok és közös programok

A nyílt délutánok, családi napok és közös intézményi programok lehetőséget teremtenek a bölcsődei élet közvetlenebb megismerésére, a közös élményszerzésre és a közösségi kapcsolatok erősítésére. Tartalmukat az intézmény éves terveihez, az évkör projektjeihez és a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítjuk.

10.8. Elektronikus tájékoztatás

Az intézményi és csoportszintű tájékoztatás meghatározó elektronikus csatornája az e-mail, az általános, nyilvános információkat pedig az intézmény honlapján tesszük közzé. Az elektronikus kommunikáció nem helyettesíti a gyermekről szóló személyes szakmai egyeztetést; az egyéni vagy érzékeny kérdéseket megfelelő, bizalmas keretek között beszéljük meg.

11. Intézményi és szakmai kapcsolatrendszerünk

11.1. Intézményen belüli együttműködés

Az Akadémiai Óvoda és Bölcsőde meghatározó sajátossága, hogy a bölcsődei és óvodai nevelés közös intézményi szemléletben valósul meg. A két intézményegység együttműködése nemcsak az irányításban, hanem a mindennapi szakmai munkában, a projektek tervezésében, a belső tudásmegosztásban és a közös továbbképzésekben is jelen van.

A kisgyermeknevelők és az óvodapedagógusok megismerik egymás szakmai elveit és módszereit, tapasztalataikat megosztják, miközben tiszteletben tartják az egyes szakmák kompetenciahatárait. A felmenő rendszer és a közös, évkörhöz kapcsolódó projektek a gyermekek számára is érzékelhető folytonosságot teremtenek.

11.2. Külső szakmai kapcsolatok

A gyermekek fejlődésének és biztonságának támogatása érdekében szükség szerint együttműködünk a pedagógiai szakszolgálattal, a védőnővel, a gyermekorvossal, a család- és gyermekjóléti szolgálattal, valamint más, a gyermek ellátásában részt vevő szakemberekkel és hatóságokkal. A kapcsolatfelvétel és az információmegosztás során a jogszabályi előírásokat, az adatvédelmet és a kompetenciahatárokat követjük.

Szakmai kapcsolatainkat nem önmagukért, hanem konkrét gyermek-, család- vagy intézményi szükséglet alapján működtetjük. A bölcsődei szakmai munka fejlődését más intézmények jó gyakorlatainak megismerése, szakmai műhelyek, továbbképzések és módszertani egyeztetések is segítik.

12. Gyermekvédelem, fejlődési eltérések jelzése és jogérvényesítés

12.1. Gyermekvédelmi feladatok

A gyermek mindenek felett álló érdekét, biztonságát és méltóságát valamennyi munkatárs köteles védeni. A kisgyermeknevelők mindennapi megfigyeléseik során figyelemmel kísérik a gyermek testi-lelki állapotát, viselkedését és körülményeinek változását. Veszélyeztetettség gyanúja esetén az intézményi eljárásrend és a gyermekvédelmi jelzőrendszer szabályai szerint járunk el.

A családokkal való kapcsolatban a támogató, tényszerű kommunikációra törekszünk, ugyanakkor a gyermek védelméhez kapcsolódó jelzési kötelezettséget minden esetben teljesítjük. A gyermekvédelmi ügyekben csak a feladat ellátásához szükséges személyek és szervezetek kapnak információt.

12.2. A fejlődési eltérések észlelése

A gyermek fejlődésének nyomon követése a kisgyermeknevelő mindennapi szakmai feladata. Ha tartós vagy jelentős eltérést észlelünk, a tapasztalatokat tényszerűen rögzítjük, szakmai keretek között egyeztetjük, majd a szülőt személyes beszélgetés során tájékoztatjuk. Szükség esetén javaslatot teszünk a megfelelő vizsgálat vagy szakellátás igénybevételére.

Bölcsődei intézményegységünk alapító okirat szerinti feladatai között sajátos nevelési igényű gyermekek külön nevelése, illetve korai fejlesztés és gondozás biztosítása nem szerepel. Amennyiben egy gyermek ilyen ellátásra válik jogosulttá, a családot a megfelelő szakemberhez vagy ellátóhelyhez irányítjuk, és a jogszerű keretek között együttműködünk az ellátásában részt vevő szakemberekkel.

12.3. Gyermeki jogok és panaszkezelés

A gyermekeket és törvényes képviselőiket megillető jogokról, az intézmény működéséről és a panasz benyújtásának lehetőségeiről az ellátás megkezdésekor tájékoztatást adunk. A felmerülő problémák tisztázását lehetőség szerint azon a szakmai szinten kezdjük meg, ahol azok keletkeztek.

A szülő panaszával a kisgyermeknevelőhöz, a bölcsődei szakmai vezetőhöz, majd a főigazgatóhoz fordulhat. Ha a panasz kivizsgálásának eredményével nem ért egyet, vagy a jogszabályban meghatározott határidőn belül nem kap értesítést, a fenntartóhoz, illetve a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat. A panaszokat tényszerűen, pártatlanul és a személyes adatok védelmével kezeljük.

13. Gyermekbalesetek és rosszullétek esetén követendő eljárás

Az Akadémiai Óvoda és Bölcsődében a gyermekek testi épségének és biztonságának megóvása valamennyi munkatárs közös felelőssége. Baleset, sérülés vagy hirtelen rosszullét esetén elsődleges feladatunk a gyermek állapotának gyors felmérése, megnyugtatása, a további veszély elhárítása és a szükséges segítség haladéktalan megkezdése.

A helyzetet észlelő munkatárs szakmai kompetenciájának megfelelően azonnal megkezdi az elsősegélynyújtást. Ezzel egyidejűleg a munkatársak egyértelmű feladatmegosztás szerint gondoskodnak a többi gyermek biztonságos felügyeletéről, a szükséges segítség hívásáról és az érintettek értesítéséről. Sürgős esetben a 112 hívása nem igényel előzetes vezetői engedélyt.

A szülőt vagy törvényes képviselőt a gyermek állapotáról és a megtett intézkedésekről a lehető legrövidebb időn belül, tényszerűen tájékoztatjuk. A gyermekbalesetek és rosszullétek esetén követendő részletes feladatokat, az értesítés és dokumentálás rendjét, valamint a munkatársak felelősségét külön belső eljárásrend tartalmazza. Gondoskodunk arról, hogy a munkatársak ezt ismerjék, és rendelkezzenek a kisgyermekek életkorához igazodó elsősegélynyújtási alapismeretekkel.

14. Szakmai dokumentáció

A szakmai dokumentáció célja a gyermekek fejlődésének rendszeres és tudatos nyomon követése. A megfigyelések és azok rögzítése segíti az egyéni szükségletek, a fejlődési ütem és az aktuális állapot megismerését, ezáltal megalapozza a differenciált, gyermekközpontú nevelő-gondozó munkát. A dokumentáció támogatja a családok tájékoztatását és a kisgyermeknevelők szakmai önreflexióját is.

Intézményünkben a szakmai dokumentáció vezetését a MINIPED Bölcsődei Adminisztrációs, Módszertani és Fejlesztő Program támogatja. A rendszer elősegíti a megfigyelések egységes, átlátható és folyamatos rögzítését, valamint a fejlődési folyamatok nyomon követését. Használata nem helyettesíti a kisgyermeknevelő személyes megfigyeléseit, szakmai mérlegelését és felelősségét.

A dokumentációt tényszerűen, szakmailag megalapozott és közérthető módon, a gyermek személyiségi jogainak és az adatvédelmi előírásoknak a tiszteletben tartásával vezetjük. A kisgyermeknevelők által vezetett fő dokumentumok:

- csoportnapló;
- gyermekfejlődési dokumentáció: bölcsődei törzslap és fejlődési napló;
- családi füzet;
- a hatályos módszertani és intézményi előírások szerinti további nyilvántartások.

15. A szakmai munka fejlesztése és ellenőrzése

A szakmai minőség alapja a munkatársak összehangolt, reflektív munkája. A bölcsődei szakmai vezető rendszeres szakmai egyeztetéseket kezdeményez, figyelemmel kíséri a dokumentációt, a nevelés-gondozás gyakorlatát és a programban megfogalmazott elvek érvényesülését. Az ellenőrzés célja a szakmai biztonság, a következetesség és a fejlődés támogatása.

Intézményünkben jelentős szerepe van a belső tudásmegosztásnak. A kisgyermeknevelők és az óvodapedagógusok tapasztalataikat szakmai megbeszéléseken, közös tervezés során és egymás gyakorlatának megismerésével osztják meg. A közös továbbképzések segítik az egységes intézményi szemlélet, a néphagyomány-éltető projektek és a bölcsőde–óvoda átmenet folyamatos fejlesztését.

A program megvalósítását a gyermekek megfigyeléseiből, a családok visszajelzéseiből, a munkatársak szakmai tapasztalataiból és az intézményi ellenőrzésekből származó információk alapján értékeljük. A szükséges változtatásokat dokumentált szakmai egyeztetés előzi meg.

16. Alapellátáson túli szolgáltatások

Intézményünk az alapellátáson túl jelenleg nem nyújt külön családtámogató szolgáltatást. Elsődleges feladatunk a magas színvonalú bölcsődei nevelés-gondozás biztosítása. A családi napok, nyílt délutánok, szülőcsoportos beszélgetések és más közös programok a kapcsolattartás intézményi formái, nem alapellátáson túli szolgáltatások.

17. A szakmai program felülvizsgálata és módosítása

A szakmai program határozatlan időre szól. Felülvizsgálatát indokolhatja különösen a jogszabályok, az országos alapprogram, az alapító okirat, az intézmény feladatainak vagy működési feltételeinek változása, továbbá a szakmai gyakorlat fejlesztésének igénye.

A módosítás előkészítése a főigazgató és a bölcsődei szakmai vezető feladata, a bölcsődei szakmai közösség bevonásával. A módosított szakmai program a szükséges véleményezési és jóváhagyási eljárás lezárását követően lép hatályba.

18. Felhasznált szakmai források

- A Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja.
- A Magyar Bölcsődék Egyesületének aktuális módszertani útmutatói és szakmai ajánlásai.
- Pikler Emmi (szerk.): Az egészséges csecsemő és gyermek fejlődése és gondozása. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 1978.
- Rónainé F. Mária (szerk.): Bölcsőde a családdal a kisgyermekért. Családpolitikai füzetek, 1994.
- Korintus Mihályné – Nyitrai Ágnes – Rózsa Judit: Játék a bölcsődében. Módszertani levél. Kapocs füzetek, NCsSzI, Budapest, 2003.
- Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2004.

19. Kapcsolódó dokumentumok

19.1. Kapcsolódó intézményi dokumentumok

- az Akadémiai Óvoda és Bölcsőde alapító okirata;
- az Akadémiai Óvoda és Bölcsőde házirendje;
- az Akadémiai Óvoda és Bölcsőde mindenkor hatályos igénybevételi rendje;
- a gyermek-elsősegélynyújtással kapcsolatos belső eljárásrend;
- a néphagyomány-éltető projektek mindenkor aktuális intézményi tervei.

20. Legitimációs záradék

Az Akadémiai Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Szakmai Programját a főigazgató a bölcsődei szakmai vezető és a bölcsődei szakmai közösség bevonásával készítette el. A bölcsődei szakmai közösség a dokumentum tartalmát megismerte, véleményezte és támogatja.

A dokumentum a jóváhagyás napján lép hatályba.

Kelt: Budapest, 2026. ..09..07.....

Prekker Ilona
bölcsődei szakmai vezető

Kertész Tímea
főigazgató

MTA AKADÉMIAI ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE 3

Fenntartói jóváhagyás

Az Akadémiai Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Szakmai Programját a Magyar Tudományos Akadémia mint fenntartó jóváhagyta a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. § (1) bekezdés d) pontja szerint.

Kelt: Budapest, 2026. .....2026. SZEPT. 16.....

Pósfai Mihály
a Magyar Tudományos Akadémia elnöke
a fenntartó képviseletében
P. H.